

Att prata med barn om krig och katastrofer

I årets missionsprojekt står barn i Mellanöstern och Nordafrika i fokus. Det är en region som är full av kultur och rik historia. Där har de tre världsreligionerna judendom, kristendom och islam sitt ursprung. I regionen finns länder där människor lever både i extrem rikedom och lyx, och i nöd och fattigdom. Folk i olika åldrar och klasser har en vardag likt i många andra länder, de går i skola, har arbeten, umgås och sysselsätter sig med diverse aktiviteter. Mellanöstern och Nordafrika är också en region drabbad av saker vi i Sverige aldrig skulle kunna (eller våga) föreställa oss att hända här. Samhället är kantat av våld och oroligheter som gör framtiden oviss. I missionsprojektet önskar SKATTEN visa på båda dessa sidor. Likheterna mellan människor världen över är trots allt fler än olikheterna, även om vi lever i skilda kulturer och traditioner. Vi har vissa behov, och vi har också önskemål. Alla barn är olika, men lika. Barn är unika, och samtidigt lika värdefulla, för att det är så Gud skapat dem.

När vi i det här läsåret sätter fokus på Mellanöstern och Nordafrika lyfts berättelser fram som visar på hur en vardag kan te sig, med skola, vänner, familj och fridsaktiviteter. Det finns glimtar från kyrkans liv och hur det är att vara kristen i dessa länder. I missionsprojektet vill vi också få vara med och be för barnen i länderna vi har som tema. Att be för barnen i Mellanöstern och Nordafrika är särskilt angeläget efter den förföljelse av kristna, yazidier och andra minoriteter som bröt ut i augusti 2014. När kriget som pågår i Syrien och Irak, och oroligheter som finns i grannländerna, nämns bland barnen är det naturligt att frågor kommer att komma upp. Barnen har hört och sett rapporter på TV, det pratas om det på förskolan/skolan och i hemmet. Kanske det även finns barn i gruppen som själva drabbats av krig eller katastrof. I söndagsskolan/barngruppen är det också viktigt med lyhördhet och att möta upp de frågor som kan komma upp. Här finns några råd för mötet med barnen från Rädda Barnen som har en lång erfarenhet av att möta barn i kris.

KRIG OCH KATASTROFER SÅ PRATAR DU MED DITT BARN

Även barn som inte själva drabbats av katastrofen kan behöva hjälp att bearbeta det de hör om på dagis eller skola och tar del av genom tv och internet. Det är inte alltid enkelt att veta hur mycket man bör berätta för sitt barn när något hemskt har hänt.

Tobias Sunnerfjell, kurator på Rädda Barnens Centrum för barn och ungdomar i kris, ger sin syn på hur du som förälder eller annan vuxen i barnets närhet kan prata med barn om katastrofer.

Hur mycket ska vi skydda våra barn från hemskheter i världen?

Vi vuxna behöver tänka på att inte föra över en för stor del av vår oro på barnen. Det kan vara svårt med tanke på det samhälle vi lever i idag som i mångt och mycket betonar just risker.

Samtidigt är det nödvändigt att barn får veta att världen är både bra och dålig men att vuxna finns och arbetar med att göra saker och ting bättre och att barnen skall kunna ha förtroende för vuxenvärlden. Det förtroendet byggs upp genom att vara ärlig, men samtidigt inte skrämman barnet genom att ge mer information än vad han eller hon är mogen för eller frågar efter.

Därför är det viktigt att lyssna in barnens frågor, även frågor som inte uttalas. Istället kan frågorna uttryckas på annat sätt, till exempel genom lek.

Mindre barn kan lätt identifiera sig med andra barn och kan bli rädda när de hör om hemskheter som har drabbat andra barn. Kanske kan ett barn fundera på om en olycka kan hända även dem. Blotta tanken på att ens barn skulle drabbas av något är mycket svår att bära för oss vuxna. Men det är ändå viktigt att inte lova barn att ingenting kan hända dem, om de frågar om detta.

Hur kan vi då prata med barn om svåra händelser?

Som vuxen får du anpassa nivån efter barnet det gäller och hur barn i olika åldrar generellt sett tar in information.

Barn i förskoleåldern behöver ofta de vuxna för att kunna sätta ord på sina tankar och frågor och det är bra att du som förälder eller vuxen är medveten om det. Också viktigt att tänka på är att inte lämna över de svåra samtalen till förskola eller skola eftersom det är du som förälder eller vårdnadshavare som ditt barn har starkast anknytning till.

Barn i skolåldern är mer konkreta än förskolebarnen i hur de relaterar till vuxenvärlden. De kan till exempel vara intresserade av hur en jordbävning uppstår och här kan du som vuxen förklara och kanske visa på en karta var det hände någonstans. Ofta kan barnet komma med en fråga för att sedan behöva tänka ett tag och återkommer sedan igen med en ny fundering. Barn tar in skrämmande saker i små portioner.

När barnet kommit upp i tioårsåldern förstår han eller hon vad döden innebär och har ofta ett större närverk att vända sig till, som skolpersonal och vänner. Barn i den här åldern söker också mycket information själva och därför är det viktigt att som vuxen fråga om man misstänker att de är oroliga för något. Att visa intresse för barnets värld är alltid viktigt.

Källa: www.rb.se

Läs mer:

En artikel ur Svenska Dagbladet från den 20 mars 2003 har rubriken ”Så talar du med barn om kriget” och skrevs med anledning av det då annalkande kriget i Irak. Då var terrordådet i USA den 11 september 2001 ett faktum. Anders Haag har i artikeln bland annat intervjuat Börje Svensson som skrivit boken ”11 september: om barn och katastrofen i TV-rutan” (Rädda Barnen förlag, 2002).

Läs artikeln här: <http://www.svd.se/sa-talar-du-med-barn-om-kriget>

Bland SKATTENS resursartiklar finns det en av Odd Ketil Sæbø med titeln Söndagsskolans hantering av massmedias rapportering om katastrofer och olyckor.

Läs artikeln här: http://skatten.nu/wp-content/uploads/2012/02/hantering_kris.pdf

Barn och stjärnor

av Ylva Eggehorn. Psalm 744 i Svenska Psalmboken.

Barn och stjärnor föds i mörkret utan skydd av våld och vapen.

Mitt i mörkret bjuder livet oss att växa som en låga

Ljuset bär oss, Gud är nära i ett litet barn som ser oss.

Ljuset bär oss, Gud är nära i ett litet barn som ser oss.

Bär vi barnet i vårt hjärta blir vi bot för världens plåga.

Gud är hos oss, ljus i natten, för att hjälpa oss att våga.

Ljuset bär oss, Gud är nära i ett litet barn som ser oss.

Ljuset bär oss, Gud är nära i ett litet barn som ser oss.

Och ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det
Johannesevangeliet 1:5